

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi
The Journal of International Turkish Language & Literature Research

|| Sayı/ Issue 7 (Nisan/ April 2022), s. 101-119.
|| Geliş Tarihi-Received: 23.03.2022
|| Kabul Tarihi-Accepted: 18.04.2022
|| Araştırma Makalesi-Research Article
|| ISSN: 2687-5675
|| DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.1092412

Yazarı Bilinmeyen 1758 Tarihli Yeni Bir Seğirname Nüshası Hakkında

About a New Segirname Manuscript Dated 1758 With an Unknown Author

İlyas YAZAR*
Esra BEYHAN**

Öz

İnsan vücudunda bulunan bazı organlarda istem dışı meydana gelen titreme ve seğirmeler ile bu seğirme hareketlerine dayalı olarak kişinin gelecekteki durumuyla ilgili olumlu ya da olumsuz yönde yapılan yorumlardan mühlhem kaleme alınan Seğirname adı verilen eserlerin tarihin her döneminde ilgi odağı olduğu, yapılan çalışmalardan ve bu türe dair eserlerin fazlalığından anlaşılmaktadır. Türk edebiyatı tarihine bakıldığında da nicelik olarak seğirname, ihtilacname, falname gibi eserlerin, dönemlere göre, mensur ya da manzum formlarda yazılmış örneklerinin rağbet gördüğü anlaşılmaktadır. Bu durum, özünde seğirnamelerin insanoğlunun merak duygusuna hitap etmesi, insanların geleceği öğrenme, bilme arzu ve istekleri ve söz konusu eserlerde seğirme uzuvlarına yönelik genellikle olumlu yönde yorumlamalar yapılması gibi nedenlerle ilişkilendirilebilir. Seğirnameler hakkında yapılan bazı çalışmalar bulunmakla birlikte tespit edilen her yeni nüsha, başta bu türe ait söz varlığının belirlenmesi olmak üzere Türk dili tarihi çalışmalarına da katkı sunacaktır. Bu maksatla çalışmamızda şahsi kütüphanemizde yer alan bir yazma eserin 72b-80a varakları arasında kayıtlı olan 1758 tarihinde istinsah edilmiş, müellifi ve müstensihisi bilinmeyen seğirname nüshası incelenmiştir. Eski Anadolu Türkçesinin özelliklerini taşıyan nüsha, muhteva özellikleri, dil ve üslup hususiyetleri açısından değerlendirilerek transkripsiyonlu metin ve tıpkıbasım olarak verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Seğirname, seğirme, falname, gizli ilimler, yorum, tahmin.

Abstract

In the human body, there exist involuntary twitches. It is a common situation that positive or negative comments are made about the future situation of the person from these twitching movements. There are a number of works in which such comments are made and recorded in writing. These works are called Segirname. Such works have been the focus of attention in every period of history. Keeping the interest shown in the works called Seğirname alive also enabled the increase of such works numerically. When we look at the history of Turkish literature, it is understood that the examples of works such as seğirname, ihtilacname, falname, written in prose or verse forms according to the periods, are in demand. Although there are some studies on seğirnames, each new manuscript found will contribute to Turkish language history studies, especially to determine the vocabulary of this genre. For this purpose, in our study, the seğirname manuscript of an unknown author, which was copied in 1758 and registered between pages 72b-80a of a manuscript in our personal library, was

* Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, İzmir/Türkiye, e-posta: iyazar@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6784-289X>.

** Arş. Gör. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, İzmir/Türkiye, e-posta: esyaravuz@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5910-1688>.

examined. The manuscript, which has the characteristics of old Anatolian Turkish, has been evaluated in terms of content features, language and stylistic features, and has been given as transcribed text and facsimile.

Keywords: Segirname, twitch, falname, occult sciences, interpretation, prediction.

Giriş

Tarihsel süreç içinde insanoğlu her dönemde geçmişiyile yüzleşmek, bir takım emareler ve ipuçlarından yola çıkarak geleceğe dair çıkarımlarda bulunmak konusunda arayışlara girmiştir. Bu arayışların özünde temelde insanın fitratından kaynaklanan merak ögesini bastıramamış olması ve gelecekte olabilecek hadiselerle karşı önceden hazırlıklı olunması gibi sebepler yanında birey olarak insanın özellikle kendi geleceği hakkında bilgi edinmek istemesine dair düşünceler baskın çıkmaktadır. Bu bağlamda tarihsel arka plan okumaları yapıldığında bilinmeyen bilmeye ve gelecekte olabileceklerden haberdar olmaya yönelik taleplerin ve arzunun her devir ve dönemde popüleritesini koruduğu görülmektedir. Toplumsal yaşamında astrolojik eğilimlerin de rağbet görmeye devam ettiği bilgi çağında, kahve falı, burç yorumları gibi aynı amaca hizmet eden birbirinden farklı pek çok yöntem ve uygulamalar, geçmişin kültürel mirası ve birikimi olan falname¹, tabirname, yıldızname ve seğirname gibi farklı şekillerde isimlendirilen eserlerin bir nevi devamı mahiyetindedir. Bu yaklaşımlar ve uygulamalar, esasında “gizli ilimler, gaybi ilimler, ilm-i esrar, ilm-i tefe’ül” gibi adlandırmalarla fonksiyonel olarak zamanın şartlarına göre uyarlanabilmekte ve böylece tarihsel süreçte elde edilen birikimle de toplumsal yaşamda varlığını sürdürmektedir.

Bilgi ve iletişim çağı olarak nitelenen günümüz dünyasında bilgiye ulaşma alternatiflerinin oldukça çeşitlendiği ve geliştiği bir dönemde, inanç ve kültürleri farklı farklı da olsa bireylerin kendileri ile ilgili geleceği bilme ve öğrenme merakı geçmişte olduğu gibi bugün de revaçtadır. Bireylerin fizikî özelliklerinden, mizacından, tavır ve davranışlarından hareketle yapılan yorumlardan yıldız, kahve, bakla, papatya ve su gibi bir takım unsurlarla geleceğe ilişkin kehânetlerde bulunmaya kadar değişik yol ve yöntemlerle gizli ilimlere olan eğilimler, toplumsal yaşamda etkisini göstermektedir. Gündelik hayatta zaman zaman duyageldiğimiz “fala inanma, falsız da kalma” söyleminde de ifade edildiği gibi fala yönelik eğilim, bakış ve uygulamalar artarak rağbet görmekte, fal olarak bilinen ilm-i tefe’ülün toplum hayatında geçmişten günümüze durumunu fiili yaşamdaki somut örnekler ortaya koymaktadır.

İnsanoğlunun geleceği öğrenmeye dair merakı ve ilgisini araştırma ve incelemeye yönelik çalışmalar, bir yandan söz konusu alana katkı sağlarken diğer taraftan başta edebiyat olmak üzere güzel sanatların çeşitli alanlarına da malzeme sunmaktadır. Tatçı (1997, s. 521-524) söz konusu alana yönelik değerlendirmesinde, telif ya da tercüme olarak yazılmış müstakil eser, cönk ve mecmulardan oluşan edebî metinlerde bu türün birçok örneği bulunduğu işaret etmekte ve insanoğlunun inanç, eğilim, merak ve telakkisine dayalı bir şekilde ortaya çıkan bu eserlerin “ilm-i cifr, ilm-i remil, ilm-i tefe’ül, ilm-i hudud, ilm-i firaset, ilm-i kıyafet, ilm-i rüküm, ilm-i kimya, ilm-i nücum” gibi isimlerle toplum hayatında karşılık bulduğuna değinmektedir. İnsan, doğası gereği yaşadığı ortam şartlarına uyum süreçleri dikkate alındığında tarihin her döneminde, içinde bulunduğu durumlarda farklılıklar meydana getirme, olağan dışı bir yaklaşım ve farkındalık oluşturma eğilimindedir. Geleceğe dair merak da bu farklılıkların ya da farkındalıkların oluşmasında zaman zaman belirleyici unsur olmuştur. Örneğin kuşların hareketlerinden,

¹ Bu çalışmada “name” ile oluşturulan birleşik kelimelerin TDK yazım kuralına uyularak bitişik yazılması benimsenmiştir.

uçuş ve ötüşlerinden (*zacr, tayre, ıyafet*), taş, bakla vb öğelerden (*ırafet*), koyun kemiğinden (*kitfe*), insan uzvunun çeşitli özelliklerinden (*kıyafet*), bazı uzuvların istem dışı seğirmesinden (*ihtilac, seğirme*), insanın dış görünümünden (*fırasat*), bazı kitapların açılarak yorumlanmasından (*kitap falı*), tabiatta meydana gelen bir takım olaylardan (*melheme*) hareketle geleceğe dair çıkarımlarda bulunulmasına yönelik yaklaşımlar aslında bu alanda yapılan çalışmalara ışık tutmaktadır (Boyras, 2006, s. 15-26).

1. Seğirname

Geleceği bilme, öğrenme merakı ve arayışına yönelik çalışmaların bir sonucu da seğirme ilminin tezahürüdür. Literatürde *palmologie*, ve *ilm-i ihtilâc* olarak da geçen *ilm-i seğir*, yazılı metinlerde genellikle seğirnameelerde geçmektedir (Sümbüllü, 2014, s. 175). Seğirmek kelimesi sözlükte hafif kımıldama, genellikle vücudun bir yerinde deri ile birlikte derinin hemen altındaki kasların hafifçe oynaması şeklinde tanımlanmaktadır (TDK Türkçe Sözlük, 2005, s. 1722). İnsan vücudunun çeşitli yerlerinde meydana gelen istemsiz seğirmelerin iyiye ya da kötüye yorumlanmasıyla meydana getirilen eserlere edebî gelenekte seğirname ya da ihtilacname adı verilmiştir. Türk edebiyatında manzum ya da mensur olarak kaleme alınmış, seğirmelerle ilgili hususlara yer veren eserlerde de insan bedeninde, irade dışı (istemsiz) bir şekilde tezahür eden kas ve sinir hareketlerinin gelecekte meydana gelebilecek bir takım hadiselerle ilişkilendirildiği ve yorumlandığı görülmektedir. Bu tür eserlerin halk kitapları olarak değerlendirilmesi gerektiğini ileri süren Kaya (2007), Zülkarneyn ve Danyal'ın seğirme ilminin pîrlerinden olduğunu ileri sürmektedir (s. 636). Ertaylan (1951), bu görüşün halk arasında yaygın bir inanıştan ibaret olduğuna vurgulamaktadır (s. 3-7). Sümbüllü (2016) ise seğirname yazan müelliflerin ya da müstensihlerin bu türün referansı olarak Âdem (as), Danyal, Zülkarneyn ve Cafer-i Sadık'ı referans gösterdiklerini, bunda asıl maksadın muhatabın tesir altına alınması olduğunu; dolayısıyla inandırıcılık, etki ve yaygınlık kazanma amacı güdüldüğünü ve bunda da başarı elde edildiğini ifade etmektedir (s. 192).

Yazılı edebî gelenekte köklü bir geçmişe sahip olan seğirnameelerin bilinen en eski örneği Uygur alfabesiyle ve Uygur Türkçesi ile yazılmıştır (Daşdemir, 2016, s. 20). XV. yüzyıl tekke edebî geleneğinin temsilcilerinden Dede Ömer Rüşenî'nin seğirmeler ve bu seğirmelerin alametlerine dair yazmış olduğu gazel de dikkate değer örneklerdendir (Sümbüllü, 2014, s. 49-50). Sertkaya (2011) da çalışmasında seğirmeleri iki grupta ele almış, ilk grupta sadece seğirme örneklerine yer verirken ikinci grupta yine seğirmelerle birlikte aynı zamanda bu seğirmelerin tanınmış tabirciler tarafından yapılmış yorumlarına değinmiştir (s. 1533). Bu bağlamda Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın (1999) *Marifetname* adlı eserinde yer verdiği seğirmeler ve bunların sonuçları üzerine yapılan yorumların olduğu bölümün de insan bedenindeki uzuvların istem dışı seğirmelerinin delilleri ve sebepleriyle açıklanmaya çalışıldığı öne çıkan örnekler arasında yer alması bakımından önemlidir (s. 403-07).

Türk edebiyatında seğirmeler ve bu seğirmelerin çeşitli biçimlerde anlamlandırılmasına dayalı yazılan seğirnameeler üzerine çeşitli araştırma ve incelemeler yapılmıştır. Bu çalışmalar arasında Sümbüllü'nün (2014) 18 seğirname metnini mukayese ederek hazırladığı eser kapsamlı çalışmalardan biridir (s. 77-208). Bunun dışında tespit edilen bir seğirname metni veya birden çok nüshanın mukayesesine dayalı çalışmalarda, genel bir yaklaşım olarak edebî gelenekte seğirnameelerin yeri, önemi ve özellikleri üzerinde durulmuş, inceleme konusu yapılan metinler neşredilmiştir (Karaatlı, 1999, s. 9-142; Sertkaya, 2011, s. 1533-1560; Süer, 2011, s. 287-304; Yastı, 2015, s. 273-311; Daşdemir, 2016, s. 19-46; Mert, 2016, s. 220-232; Sümbüllü, 2016, s. 174-196; Yalap, 2017, s. 682-695;

Kılıç, 2018, s. 97-104; Polat, 2018, s. 127-144; Tetik, 2019, s. 72-85; Kayaokay, 2020, s. 219-239; Kaba, 2021, s. 173-185).

Seğirnameler üzerine yapılan çalışmalar, bu türe dayalı eserlerin nicel ve nitel yönünü ortaya koyarken aynı zamanda toplumsal yaşamda popüler kültür tarafından da benimsendiğini göstermektedir. Bu kapsamda yurt içi ya da yurt dışı kütüphanelerde, özel koleksiyonlarda ve şahsi arşivlerde ortaya çıkacak, keşfedilmeyi bekleyen her bir nüsha da bu tür çalışmaların devamına işaret etmektedir. Nitekim çalışmamızın konusunu oluşturan seğirname metni de bu çerçevede şahsi arşivimize eklenmiş bir yazmada yer almakta ve ilk defa neşredilmektedir.

Çalışmamızın temelini oluşturan, müellifi ve müstensihine dair bir kaydın bulunmadığı seğirname metni, çeşitli risalelerden oluşan yazmanın 72b-80a varakları arasında “*Hāzā Kitāb-ı Segirname*” başlığıyla yer almaktadır. Seğirname metninin temme kaydından 1171/1758 Recep ayında istinsah edildiği anlaşılmaktadır. 170x110 mm ölçülerinde olan yazma, miklepli, kenarları kahverengi meşin kaplı, mukavva kapaklı, yıpranmış bir cilde sahiptir. Her sayfasının 11 satır halinde tek sütun olarak istinsah edildiği eser, nesih hatla kaleme alınmış, metin kısmını içine alan cedvel kırmızı mürekkeple belirginleştirilmiştir. Tamamı 105 varaktan oluşan yazmada hadislerden, çeşitli ayet ve surelerden ve bunların faziletlerinden, ism-i azamın öneminden bahsedilen farklı bölümlere yer verilmiştir. Seğirnamenin başlığı ve her seğiren uzuv öncesinde kullanılan “eger” bağlacı kırmızı mürekkeple yazılıdır. Yazmanın 93b varığında Seyyid Mustafa Ömer ve Seyyid Mustafa Ömer-zâde adına basılı mühür kayıtları bulunmaktadır.

Yazmada yer alan seğirnamede insan vücudundaki 37 organın seğirme durumları farklı açı ve yönleriyle değerlendirilmiştir. Söz konusu organların seğirme yönleri dikkate alındığında 37 organa ait 114 seğirme durumuyla ilgili yorumlar yapıldığı görülmektedir. Seğiren organlar ve seğirme yönlerine göre yapılan yorumlara yönelik açıklamalar tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: *Seğirname’de yer verilen organlar ve seğirme sayıları*

SN	ORGAN	SS			
1	baş	3	21	göğüs	2
2	aln	3	22	arka,	2
3	kafa	1	23	meme	2
4	kulak	10	24	karın	2
5	kaş	3	25	göbek	1
6	göz	13	26	yürek	1
7	burun	4	27	kasık	1
8	yanak	2	28	zeker	1
9	ağız	1	29	husse	1
10	dudak	3	30	dübür	2
11	dil	1	31	uyluk	1
12	enek	1	32	diz	3
13	sakal	2	33	incik	2
14	boğaz	1	34	baldır	2
15	boyun	2	35	topuk	6
16	omuz	2	36	ökçe	2
17	pazu	2	37	ayak	17
18	dirsek	2	TOPLAM		114
19	el	8			
20	koltuk	2			

Seğirme durumlarıyla ilgili olarak organların betimlenmesinde organ adıyla birlikte *sağ, sol, iç, dış, alt, üst* gibi yer-yön zarflarından yararlanılmıştır. Bu nedenle metinde temel olarak 37 organ adı geçmekle birlikte bu organlara ait 114 seğirme durumu belirlenmiş ve bu seğirme durumlarından kişiye olumlu ya da olumsuz yorumlarda bulunulmuştur. Aşağıda Tablo 2’de seğirme durumu verilen organlar ve bu organların pozisyonuna göre seğirme durumlarının tespiti ve bu tespite dair yapılan yorumlar metnin tamamının tabloya işlenmesiyle toplu olarak sunulmuştur. Seğirme durumu olumlu yorumlananlar (+) ile olumsuz yorumlananlar ise (-) ile gösterilmiş, sonuç kısmında organ bazında olumlu ve olumsuz yorumlamaların ayrıca toplamı verilmiştir.

Tablo 2: Seğirnamede yer alan organlar ve seğirme durumlarıyla ilgili analizler

	Seğiren Organ	Seğ. Say.	Seğirme Yönü	Seğirme ile İlgili Yapılan Yorum	Toplam Seğirme	Olumlu Olumsuz	Sonuç
1	Baş	1	baş	Ulu azim kişiden izzet bulur, rahat eder.	1	+	2+1=3
		2	başın sağı	Mutlu ve mesrur olur.	2	+	
		3	başın solu	Gam, keder, elem içinde olur.	3	-	
2	Alın	1	alın	Safra vardır.	4	-	2+2=4
		2	alının sağı	Oğlundan veya arkadaşlarından memnun, mesrur olur.	5	+	
		3	alının solu	İsteddiğini bulur.	6	+	
3	Kafa	1	kafa	Mal kaygısı çeker.	7	-	0+1=1
4	Kulak	1	sağ kulak	İyi söz duyar.	8	+	8+2=10
		2	sol kulak	Başkaları tarafından anılır.	9	+	
		3	sağ kulak üstü	Sonunda galip gelir.	10	+	
		4	sol kulak üstü	İzzet ve şan sahibi olur.	11	+	
		5	sağ kulak deliği	Dostlarından bazen iyilik görür.	12	+	
		6	sol kulak deliği	Azıcık kaygılanır ancak tez geçer.	13	-	
		7	sağ kulak arkası	Sözü düşmanın sözünden üstün olur.	14	+	
		8	sol kulak arkası	Bir dosttan iyilik görür.	15	+	
		9	sağ kulağının yumuşağı	Dostlarından hayır, iyi ve güzel şeyler işitir.	16	+	
		10	sol kulağının yumuşağı	Zaafı olur.	17	-	
5	Kaş	1	sağ kaş	Neşeli, mutlu, mesrur olur.	18	+	3+0=3
		2	sol kaş	Neşeli, mutlu, mesrur ve zengin olur.	19	+	

		3	iki kaşı	Bir tanıdık, dost görür.	20	+	
6	Göz	1	sağ gözün ucu	Kuru, yavan söz işitir.	21	-	9+4=13
		2	sol gözün ucu	Muradı gerçekleşir, mutlu olur.	22	+	
		3	sağ gözün kuyruğu	Mala kavuşur mutlu olur.	23	+	
		4	sol gözün kuyruğu	Düşmanlarına karşı mücadele eder, sonunda galip gelir.	24	+	
		5	sağ gözün alt kapağı	Üzüntü yaşar, ağlar.	25	-	
		6	sol gözün alt kapağı	Mutlu mesrur ve rahat olur.	26	+	
		7	sağ gözün üst kirpiği	Vaktiyle görmeyen gözü görür.	27	+	
		8	sol gözün üst kirpiği	Mutlu ve sevinçli olur.	28	+	
		9	sağ gözün çevresi	Bir süre rahatsızlık yaşar.	29	-	
		10	sol gözün çevresi	Ansızın sevinç yaşar.	30	+	
		11	göz bebeği	Milletin diline düşer.	31	-	
		12	sağ gözün peykarı	Mutlu ve sevinçli olur.	32	+	
		13	sol gözün peykarı	Mutluluk ve sevinç bulur.	33	+	
7	Burun	1	burun içi	Halk içinde muteber olur.	34	+	2+2=4
		2	burnun solu	Kaygı ve sıkıntı yaşasa da sonunda mutlu olur.	35	-	
		3	burnun sağ deliği	Mutlu ve sevinçli olur.	36	+	
		4	burnun sol deliği	Kaygı ve sıkıntı duyar.	37	-	
8	Yanak	1	sağ yanak	Sağlıklı ve sıhhatli olur.	38	+	1+1=2
		2	sol yanak	Bir iş yapar ya da şikâyet işitir.	39	-	
9	Ağız	1	ağzın sağ köşesi	Ululuk bulur, rahat eder.	40	+	1+0=1
10	Dudak	1	üst dudak	Kaybolan nesne bulunur.	41	+	2+1=3
		2	alt dudak	Düşmanları mahv olur.	42	+	
		3	iki dudak	Tanıdık birini görür veya biriyle kavga eder.	43	-	
11	Dil	1	dil	Kavga eder, düşmanlarına galip gelir.	44	-	0+1=1
12	Enek	1	enek	Büyük bir düşmanlık meydana gelir.	45	-	0+1=1
13	Sakal	1	sakalın sağ	İyilik görür, sevinir.	46	+	1+1=2
		2	sakalın solu	Kötü sözler duyar.	47	-	

14	Boğaz	1	bağaz	Güzel yemekler yer.	48	+	1+0=1
15	Boyun	1	boyun	Mala kavuşur, sevinir .	49	+	1+1=2
		2	boynun tamamı	Sadaka verip namaz kılmalı, dua etmelidir.	50	-	
16	Omuz	1	sağ omuz	Bey gibi yaşar, rahata erer.	51	+	2+0=2
		2	sol omuz	Bir iyiliğe sevinir.	52	+	
17	Pazu	1	sağ pazu	Mutlu ve mesrur olur, izzet görür.	53	+	2+0=2
		2	sol pazu	Kayıp olmuş nesnesi bulunur ya da sevdiğini görür.	54	+	
18	Dirsek	1	sağ dirsek	Düşmanla karşılaşır ama sonunda mutlu olur.	55	-	1+1=2
		2	sol dirsek	Mala kavuşur.	56	+	
19	El	1	sağ el	Çok mala kavuşur, bazılarına göre de mücadele eder güçlenir.	57	+	6+2=8
		2	sol el	İzzet ve şana kavuşur, gönlü hoş olur.	58	+	
		3	sağ el baş parmak	Haccı kabul olur.	59	+	
		4	sağ el işaret parmağı	Kötü haber alır, üzülür.	60	-	
		5	sağ el orta parmak	İsteddiği sevdiği işi yapar, sonunda sevinir.	61	+	
		6	sağ el yüzük parmağı	Çok mutlu olur, sevinir.	62	+	
		7	sağ el ayası	Bir işten dolayı korkup kaygı duyar, üzülür ama zarar görmez.	63	-	
		8	sağ el serçe parmağı	Dünyalığa kavuşur, başına devlet kuşu konar.	64	+	
20	Koltuk	1	sağ koltuk	Biraz kaygılanır fakat sonunda kurtulur.	65	-	1+1=2
		2	sol koltuk	Dostlarından iyilik görür, sevinir.	66	+	
21	Göğüs	1	sağ göğüs	Bir işten dolayı korkup kaygı duyar, üzülür ama zarar görmez.	67	-	0+2=2
		2	sol göğüs	Bir haber alır.	68	-	
22	Arka (Sırt)	1	arkasının (sırt) sağ yanı	Biraz sıkıntıya düşer üzülür.	69	-	1+1=2
		2	arkasının (sırt) sol yanı	Oğlu olur.	70	+	
23	Meme	1	sağ meme	Bir şey bulup sevinir.	71	+	2+0=2
		2	iki meme	Bir şey bulur ondan haber alır.	72	+	
24	Karın	1	sağ karın	Hastalıktan kurtulur.	73	+	1+1=2

		2	sol karın	Hastalığa yakalanır ama tez şifasını bulur.	74	-	
25	Göbek	1	göbek	Zengin olur.	75	+	1+0=1
26	Yürek	1	yürek	Üzüntü yaşar ama sonunda sevinir.	76	-	0+1=1
27	Kasık	1	kasık	Oğlu ve kızıyla mesut ve mutlu olur.	77	+	1+0=1
28	Zeker	1	zeker	Hürmet görür, mutlu olur, sevdiği ile cima eder.	78	+	1+0=1
29	Husse	1	husse iki tarafı	Darlığa, sıkıntıya düşer ama kurtulur.	79	-	0+1=1
30	Dübür	1	dübürün sağı	Saadet ve rahata erişir mutlu olur.	80	+	2+0=2
		2	dübürün solu	Mutlu ve mesrur olur.	81	+	
31	Uyluk	1	uyluk	Mutlu ve huzurlu olur.	82	+	1+0=1
32	Diz	1	sağ diz	Yöneticilerden iyilik görür mutlu olur.	83	+	3+0=3
		2	sol diz	Düşmanı helak olur.	84	+	
		3	sağ dizin dışı	Hayır ve hoşluk olur.	85	+	
33	İncik	1	sağ incik	Gönlü mutlu huzurlu olur ancak oğlu kaygılı olur.	86	+	2+0=2
		2	incik	Düşmanı helak olur.	87	+	
34	Baldır	1	sağ baldır	Düşer kalkar.	88	-	0+2=2
		2	sol baldır	Yolculuğa çıkar.	89	-	
35	Topuk	1	sağ topuk	Çok musibet görür tövbe istiğfar etmeli.	90	-	3+3=6
		2	sağ topuğun içi	Yolculuğa çıkar.	91	-	
		3	sol topuğun dışı	Hayırlı, helalinden rızık kazanır.	92	+	
		4	sol topuğun iki yanı	Amacına ulaşır, rahata erer.	93	+	
		5	sağ topuğun altı	Uyluğu zarar görür.	94	-	
		6	sol topuğun altı	Mutlu ve mesut olur.	95	+	
36	Ökçe	1	ökçe	Düşmanlık görür.	96	-	1+1=2
		2	sol ayağın ökçesi	Feraha kavuşur, eline rızık geçer.	97	+	
37	Ayak	1	sağ ayak üst yanı	Mutlu olur, ya da yolculuğa çıkar.	98	+	10+6=16
		2	sağ ayağının alt yanı	Yürüme ve yolculuk yapar.	99	-	
		3	sol ayağın üstü	Yeni ayakkabı giyer, ya da kaybolan eşyası geri gelir.	100	+	
		4	sağ ayağın pençesi	Kaygılanır ve üzülür.	101	-	
		5	sol ayağın	Mutlu olur ya da	102	+	

			pençesi	yolculuğa çıkar selametle döner.			
		6	sağ ayağın baş parmağı	Mutlu ve mesut olur.	103	+	
		7	sağ ayak ikinci parmak	Kaygı ve üzüntü yaşar.	104	-	
		8	sağ ayak üçüncü parmak	Kavgaya karışır, mahkemeye gider.	105	-	
		9	sağ ayak dördüncü parmak	Mutlu ve mesut olur.	106	+	
		10	sağ ayak beşinci parmak	Sağlık ve rahatlık içinde yaşar.	107	+	
		11	sol ayağın baş parmağı	Ne dilerse yerine getirebilecek gücü vardır.	108	+	
		12	sol ayak ikinci parmak	Ani bir haber alır inşallah hayırlıdır.	109	-	
		13	sol ayak üçüncü parmak	Hastalığa yakalanır.	110	-	
		14	sol ayak dördüncü parmak	İyilik görürü mutlu olur.	111	+	
		15	sol ayak serçe parmağı	Hayır ve iyilik iştir.	112	+	
		16	sağ ayak parmakları	Bir şeyin sonunda mutluluğa erişir.	113	+	
38	Beden	1	azaları solarsa	Çok namaz ve taat eder.	114	-	0+1=1

Tablodaki verilerden de anlaşılacağı gibi beden hariç seçiren 37 organa ait 113 farklı seçirme biçimi, metinde yorumlanmıştır. Bu yorumlardan 74'ü olumlu yorum olarak, 40'ı ise olumsuz yorum olarak değerlendirilmiştir. Yapılan yorumların %65'inin olumlu olduğu dikkate alındığında seçirme durumlarını yorumlayanların genellikle olumlu yaklaşım sergilediklerini söylemek mümkündür. Ayrıca incelediğimiz metin bağlamında seçirme bakımından insan bedenindeki organlardan en fazla *ayak*, *göz* ve *kulağın* seçirdiği ve bu seçirmelerin de ayakta %62, gözde %69 ve kulakta %77 oranında seçiren kişi adına olumlu yönde yorumlandığı değerlendirilmektedir.

Yine tablodan anlaşıldığına göre seçirme konusunda herhangi bir seçirme yönü belirtilmeyen, sadece organın seçirmesi olarak vurgulanan "*kafa*, *dil*, *enek*, *boyun*, *huse ve yürek*" seçirmelerinin olumsuz bir manaya işaret ettiği; "*ağız*, *boğaz*, *göbek*, *kasık*, *zeker ve uyluk*" seçirmelerinin ise olumlu şekilde yorumlandığı anlaşılmaktadır.

İnsan bedenindeki organların sağ ve sol şeklinde gruplandırılması ve bu bağlamda İslam kültürü çerçevesinde sağa olumlu, sola olumsuz yaklaşımlar sergilendiği toplumsal yaşamda karşılaşılan fiili bir durumdur. Bunlar arasında sağ elini kullanmak, sağ elle yemek, sağdan başlamak, sağa dönmek, amel defterinin sağdan verilmesi gibi sağa dair pek çok ritüel bulunmaktadır. Seçirmede organlarla ilgili betimlemelerde kastedilen, organın sağ ve solu şeklindeki ayrıştırmalar da bu açıdan üzerinde durulması gereken ve

dikkat çeken bir husustur. Yukarıda sağla ilgili bahsedilen ritüellerde olduğu gibi seçirme durumundaki organların sağa bakan durumlarının daima olumlu yorumlanmadığı, tabloda ortaya konulmuştur. Tablonun bu durumla ilgili verileri analiz edildiğinde seçiren organların “sağı” diye tanımlanan 49 seçirmeden 32 seçirme olumlu, 17 seçirme olumsuz şekilde yorumlanmış; seçiren organların “solu” diye tanımlanan 41 seçirmeden 28 seçirme olumlu, 13 seçirme olumsuz şekilde yorumlanmıştır. Bu durum sağ ve sol ile ilgili ritüellerin seçirname metinlerinde pek de dikkate alınmadığını ortaya koymaktadır.

2. Dil ve Üslup Özellikleri

Kısmi harekeli nesihle yazılan Seçirname’ye dil ve üslup özellikleri açısından bakıldığında kahir ekseriyeti Türkçe olmakla birlikte *şerir* (kötü, şerli, kötülük yapan), *ta'am* (yemek, yenilen şey), *zaaf* (zayıflık, kuvvetsizlik), *zâyi* (zarar, ziyan, yitik, elden çıkan), *zelil* (hor, hakir, alçak) gibi Arapça kelimeler yanında *bâzu* (kolun omuz ile dirsek arasında kalan kısmı, pazu, güç, kuvvet), *cenk* (çarpışma, savaş), *dâdar* (yüz, çehre), *dûst* (sevilen, güvenilen, yakın arkadaş), *endam* (vücut, beden, boy bos), *gavga* (çekişme, dövüş, münazaa), *hoşluk* (hoş olma durumu, letafet), *nâgâh* (birdenbire, ansızın, hemen), *peyker* (yüz, çehre, surat), *reva* (layık, uygun), *şazlık* (sevinç, bahtiyarlık, memnuniyet), *tîz* (keskin, çabuk, tez, sık) gibi Farsça sözcüklere de yer verildiği görülmektedir. Bununla birlikte Türkiye Türkçesinde kullanım sıklığı giderek azalmış ya da kullanımdan düşmüş olan az sayıda da olsa *bây*, *enek*, *barmak*, *emcek*, *uyruk*, *incik*, *ökçe* gibi kelimelerin de kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca metnin istinsahında sıklıkla kullanılan “*şâd*” kelimesinin *şâz/şazlık* biçiminde yazılması metnin yazıldığı dönem Türkçesinin özellikleriyle ilgili dil tarihi açısından da önemli bir ipucu olarak değerlendirilmektedir. “*Şâd*” kelimesinin kullanımıyla ilgili Timurtaş (2008), eski Anadolu Türkçesinde 15. yüzyıla kadar *ḍ* (dal) harfinden önce uzun ya da kısa seslerin kullanıldığı durumlarda *ḍ* (dal) yerine *ḏ* (zel) harfinin kullanıldığını belirtmektedir (s. 81). Dolayısıyla bu bulgulardan hareketle metnin dili de yazıldığı dönemle ilgili ipuçları vermektedir.

Seçirname metni Eski Anadolu Türkçesinin dil özelliklerini taşıyan bir metindir. Türkiye Türkçesinde düz ünlü ile kullanılan ekler, bu dönem Türkçesinin karakteristik özelliğine uygun biçimde, düz ünlülerden sonra yuvarlak ünlü getirilerek yazılmıştır. Geniş zaman eki (*bilür*), ilgi eki (*kimsenün*), sıfat fiil eki (*istedüğün*), zarf fiil eki (*sevinüp*), çeşitli yapım ekleri ve kelime tabanları (*alnuñ*, *azacuk*, *baldur*, *delük*, *eylük*, *eyü*, *eyüsüz*, *gussalu*, *kaygusu*, *kirpügi*, *kulagınuñ*, *kuyruğı*) gibi kullanımlar yuvarlak ünlü yazımını metinde örneklemektedir.

Bilgi verici özelliği ön planda olan metin, sanat kaygısı taşımadığı için sade ve yalın bir anlatımı esas almıştır. Metnin bütünlüğü içinde seçirmeye konu edilen organlar “*eger ... seğirse*” yan cümlecisi ile belirtilerek seçirme durumları ele alınmış, “*eger*” bağlacı kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Metnin tamamında “*eger*” ve “*seğirse*” kelimelerinin 114’er kez organların çeşitli açılardan seçirme durumlarını anlatmak amacıyla tekraren kullanıldığı görülmektedir. İnsan bedenindeki uzuvların seçirme durumlarını konu alan Seçirname metninde hiyerarşik bir sıralama gözetilmiş, organlar tüm vücudun sultanı “*baş*”tır denilerek baştan ayağa doğru bir silsile ile verilmiş, seçirme durumları ise uzuvların özelliklerine ve yönlerine göre yorumlanmıştır.

Metinde yer verilen organların seçirmeye dair yorumları yapılırken bahsedilen organın seçirme yönleri ve açıları da farklı yer yön zarfları ve kelimelerle betimlenmiştir. Bu bağlamda yorumlanan organların seçirme yönleri “*sağı*, *solu*, *altı*, *üstü*, *içi*, *dışı*, *yanı*, *tarafı*, *ardı*, *köşesi*, *ucu*, *çevresi*, *taşrası*” kelimeleriyle ifade edilmiştir. Yine organların seçirmelerine dair olumlu ya da olumsuz betimlemeler “*bul-*, *et-*, *ey-*, *ol-*, *düş-*, *işit-*, *çek-*” gibi fiillerle kurulan birleşik yapılarla karşılanmış ve seçirme biçimleri yorumlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca birleşik fiiller olmaksızın da “*sevin-*, *ağla-*, *ferahla-*, *kurtul-*, *kork-*” gibi

fillerle de seçirme durumları olumlu ya da olumsuz anlam içerecek şekilde yorumlanmıştır. Yardımcı fiille yapılan ya da anlamca kaynaşmış fiillerle oluşturulan birleşik kelimelerin seçirmelerle ilgili yapılan yorumlamalarında hem olumlu hem de olumsuz anlam yapılarıyla kullanıldığı görülmektedir. Tablo 3'te söz konusu birleşik kelimelerin olumlu ve olumsuz yorumlamalarda kullanılan iki farklı durumu her fiil düzeyinde belirtilmiştir. Tablodan da anlaşılacağı üzere sadece *bulmak* eylemiyle oluşturulan birleşik yapılarda olumsuz anlam içeren yorumlamalara yer verilmemiştir:

Tablo 3: Olumlu ve olumsuz yorumlamalarda tercih edilen birleşik fiillerle oluşturulan yapılar:

Fiil	Olumlu anlam	Olumsuz anlam
bul-	izzet bulmak	
	istediğini bulmak	
	ululuk bulmak	
	baylık bulmak	
	rahatlık bulmak	
	sıhhat bulmak	
	zafer bulmak	
	şadlık bulmak	
	mal bulmak	
	kuvvet bulmak	
	bereket bulmak	
	şifa bulmak	
	hürmet bulmak	
	iyilik bulmak	
	fayda bulmak	
hayır bulmak		
çek-		kaygı çekmek
çık-		sefere çıkmak
duy-	haber duymak	
düş-	rahata düşmek	dile düşmek
		kaygıya düşmek
		darlığa düşmek
er-	rahata ermek	
et-/eyle-	istiğfar etmek	cenk eylemek
		gavga eylemek
gör-	iyilik görmek	hastalık görmek
	şadlık görmek	düşman görmek
	dostluk görmek	darlık görmek
	didarın görmek	musibet görmek
işit-	hayır işitmek	şikayet işitmek
	haber işitmek	
	söz işitmek	
kavuş-	rızka kavuşmak	
ol-	şad olmak	gussalı olmak
	galib olmak	zaafli olmak
	üstün olmak	melul olmak
	hayır olmak	ağlaya olmak
	vaki olmak	kaygılı olmak
	içinde olmak	reva olmak
	hoş olmak	gamgin olmak
	bay olmak	haber olmak

	oğlu olmak	hasta olmak
	hoşluk olmak	helak olmak
	çok olmak	ziyan olmak
ulaş-	emeline ulaşmak	

Seğirmelerin olumlu yorumlandığı durumlarda, seğiren organın çeşidine ve yönüne göre kişinin “*bay olacağı, beğlik bulacağı, bereket bulacağı, dost göreceği, emeline kavuşacağı, fayda göreceği, ferahlayacağı, galip geleceği, gönlünün şad olacağı, hayır işiteceği, hoş olacağı, hürmet bulacağı, izzet bulacağı, mal bulacağı, rahata ereceği, rızka kavuşacağı, saadete ereceği, sevineceği, şadlık göreceği, şadlık bulacağı, ululuk bulacağı, zafer bulacağı*” söz öbekleriyle anlatılmıştır.

Seđirmelere olumsuz yorumlar getirildiği durumlarda ise seğiren organın çeşidine ve yönüne göre kişinin “*ağlayacağı, cenk edeceği, dara dūřeceđi, darlık göreceği, dile dūřeceđi, dūřman göreceği, gavgı edeceği, gussalı olacağı, hasta olacağı, hastalık göreceği, helak olacağı, husumet göreceği, kaygı çekeceği, korkacağı, melūl olacağı, musibet göreceği, sefere çıkacağı, soğuk haber duyacağı, şerre uğrayacağı, řikāyet işiteceği, yaramaz ve yavan söz işiteceği, zaafli olacağı, zelil olacağı, ziyana uğrayacağı*” söz kalıplarıyla belirli üslup çerçevesinde anlaşılır bir dille ifade edilmiştir.

3. Metin:

(72b) Hāzā Kitāb-ı Segirnāme

Bismi’llāhi’r-raĥmāni’r-raĥīm

Ādem oğlanının gövdesinde [çün] bir endamı segirse āna göre ‘amel kıllar imdi bu kitāb ādem oğlanının başından ayağına değin řanķı endamı segirse āna göre [edā] ide. İmdi řamu gövdeniñ sultāni başdur. Eger başı segirse bir ulu ‘azīm kimseden ‘izzet bula ve rahat arasında şüride ola, eger başın řađ yanı segirse řāzlık irse eger başın (73a) sol yanı segirse guşşalı ola, eger alnı segirse sefere var, eger alnuñ řol yanı segirse istediğin bula, eger alnuñ řađ yanı segirse ođlu ucunda veyahud dostı ucunda řāz ola, eger kafası segirse mal kaygusu çeke eger řađ kulağ segirse eyü söz işide eger řol kulağ segirse ide nurluğıyla anı ānarlar ‘ākıbet gālib ola eger řađ kulağının üsti segirse ide ‘ākıbet gālib ola eger řol kulağının üstü segirse ululuk bula (73b) eger řađ kulağının delüği segirse düstdan kāh kāh iyilik göre eger řol kulağının delüği segirse azacuk kayđu çeke illa tiz geçe eger řađ kulağının ardı segirse sözi dūřmanuñ sözünden üstün ola eger řol kulağının ardı segirse bir düstdan eylik göre eger řađ kulağının yumuşağı segirse düstdan ĥayr işide eger řol kulağının yumuşağı segirse za’afli ola eger řađ kaşı segirse řā[z]lık göre erkek oğlan ucunda ve erkek düst da ucunda eger řol kaşı segirse (74a) řā[z]lık ve bāylık bula eger iki kaşı bile segirse bir düst göre eger řađ gözün ucu segirse yavan söz işide eger řol gözün ucu segirse murad ucunda řāz ola eger řađ gözün kıyruğı segirse mal ucunda řāz ola eger řol gözün kıyruğı segirse dūřman ile cenk ide ‘ākıbet gālib ola eger řađ gözün aşağı kapağı segirse melūl ola belki ağlaya eger řol gözün aşağı kapağı segirse řāz ola ve rahatlık bula eger řađ gözün yukarı kibriği segirse bir kimse (74b) çok vaktinde görmemiş ise göre eger řol gözün yukarı kirpüği segirse řāz ola eger řađ gözün çevresi segirse azacuk ĥastalık göre eger řol gözün çevresi segirse nāgāh sevine eger bebeği segirse bir zaman ādemleriñ yavanlığıyla diline dūře eger řađ gözün bınarı segirse řāz ola eger sol gözün bınarı segirse řāzlık bula eger burnuñ içerüsi segirse ĥalkdan ĥařmetā ululuk bula eger burnuñ řol yanı segirse kayđuya dūře velākin soñı (75a) ĥayr ola eger burnuñ řađ delüği segirse řāz ola eger burnuñ řol delüği segirse kayđu ola eger řađ yañađı segirse řiĥĥat bula eger řol yañađı segirse bir iře işleye kim yāĥud řikāyet işide eger ađzuñ řađ köşesi segirse ululuk bula eger yukarı dudağı segirse gāib gele eger aşağı dudağı segirse

düşmanı zelil ide eger iki dudağı segirse düst göre hoşluğla ba'zılar dimişler bir kimesne ile cenk eyleye eger dili segirse gavğa eyleye (75b) düşmanlarına zafer bula eger eñegi segirse ulu huşümet vâki' ola eger şakaluñ sağ yanı segirse eylik göre sevine eger şol yanı segirse yaramaz söz işide eger boğazı segirse hoş ta'am yiye eger boynı segirse mal bula sevine eger boynuñ cümlesi segirse şadaka vere ve nemâz kıla ve tesbiğ ve tehlil ide tā kim Allāhu te'ālā anuñ üzerinden kazā'i def' ide eger sağ omuzı segirse beglik ve rāhatlık bula ve eylik içinde ola eger şol omuzı (76a) segirse bir hayr nesneye sevine şāz ola eger sağ bazusı segirse şā[z]lık ve 'izzet bula ve ba'zılar dimişler ki araya 'avrat kıca ala eger şol bazusı segirse zāyi' olmuş nesne bula veyāhud yār-ı didārın göre sevine eger sağ dirseği seğir segirse düşman göre ucunda tiz şāzlık bula sevine eger şol dirseği segirse māl bula eline gire eger sağ eli segirse çok mal bula ba'zılar dimişler cenk ide kuvvet bula eger şol eli segirse ululuk bula ve gönlü hoş ola eger sağ elinin baş barmağı segirse hacı (76b) revā ola eger ikinci barmağı segirse şovuk haber işide gamgīn ola eger üçüncü barmağı segirse istediği işi işleye ucunda sevine eger dördüncü barmağı segirse gāyet şāz ola eger beşinci barmağı segirse bir dünyalıcağ eline gire devlet ucunda sevine eger sağ koltuğı segirse azacuk guşşaya düşe ve tiz girü kırtula eger şol koltuğı segirse dostdan şāzlık bula ve eylik göre sevine eger sağ elinüñ ayası segirse şā[z]lık ve rahatlık bu[la] eger sağ gögsi segirse bir işden ötüri korkup guşşaya (77a) düşe ve melül ola amma ziyan gelmeye eger şol gögsi segirse bir haber işide eger arkasınıñ sağ yanı segirse biraz tarlık görür gönü melül ola eger arkasınıñ şol yanı segirse oğlu doğa eger sağ memesi segirse bir nesne bulup sevine eger iki memesi segirse bir nesne bula andan haber ola eger sağ karnuñ yanı segirse hastalıktan kırtula eger karnuñ şol yanı segirse hasta ola amma tiz şifa bula eger göbeği segirse bāy ola ve eyilük ve berekāt bula (77b) eger yüreği segirse melü[l] ola amma şoñı hayr ola eger kasığı segirse kız[ı] ve oğlan ile şāzlık bula eger zekeri segirse hürmet bula sevine sevdiği kimse ile cimā' ide eger husseteynüñ iki yanı segirse darlığa düşe ve geri kırtula eger dübrinüñ sağ yanı segirse sa'ādete irişüp rāhat bula sevine eger dübrüñ şol yanı segirse şāzlığa ve rāhata düşe eger uyluğı segirse şāzlık bula eger sağ dizi segirse padişahdan bir eylik (78a) bula şāz ola eger şol dizi segirse düşmanı helāk ola eger sağ dizinüñ taşrası segirse hayr hoşluğ ola eger sağ incigi segirse gönü şāz ola ve guşşalu oğlu ola eger incigi segirse düşman helāk ola eger sağ baldurı segirse ine bine eger şol baldurı segirse sefer görine eger sağ topuğı segirse muşibet görmek çok ola tevbe ve istiğfār etmek gerek eger sağ topuğün içi segirse sefere vara eger şol topuğün taşrası (78b) segirse hayırlı rızk eline gire eger iki yanı segirse maşşūdına irişe ferah bula şāz ola eger sağ topuğün altı yanı segirse uyluğa bir ziyan ola eger şol topuğün altı yanı segirse şāz ola eger ökcesi segirse huşümet irişe eger sağ ayağınüñ üsti yanı segirse ri'āyet ucunda sevine veyāhud sefere vara çok fā'ide bula eger sağ ayağınüñ altı yanı segirse yürimek görine eger şol ayağün ökcesi segirse ferah vişāle rızk eline gire (79a) eger şol ayağün üsti segirse yeñi ayakkabı giye veyāhud gā'ib var ise gele eger sağ ayağün pençesi segirse guşşalu ola eger şol ayağün pençesi segirse şāz ola veyāhud sefere vara selamet ile gele eger sağ ayağün baş barmağı segirse şāz ola eger ikinci barmağı segirse guşşa irişe eger üçüncü barmağı segirse cenk vâki' olup kızıya [gāzaya] vara eger dördüncü barmağı segirse şāz ola eger beşinci (79b) barmağı segirse sağlık ve de rāhatlık bula eger şol ayağün başbarmağı segirse her ne dilerse yine getürmek güci yete eger ikinci barmağı segirse añsızun işde işleye inşā'allah hayr bula eger dördüncü barmağı segirse eylik bula şāz ola eger üçüncü barmağı segirse hasta ola şāgala eger serçe barmağı segirse yermez hayr işide eger sağ ayağ barmağları segirse bir nesneden (80a) ahir şāzlığa irişe eger ayaklarınıñ her de[m] şāzlık bula eger a'zaları se[g]irse çok nemâz ve tā'at ide. Temmetü'l-kitāb, Bi'avni'l-lāhi melik'ü'l-vehhāb, Sene 1171 fi şehri Receb

Sonuç

Müellifi ve müstensihisi belirsiz, 1758 tarihli “Seğirname Kitabı” olarak yazılan metnin dil yapısı yalın, sade ve anlaşılır olup Eski Anadolu Türkçesi özelliklerini taşımaktadır. Metinde insan bedeninin 37 farklı uzvuna ait 114 seğirme yönü ve biçimine temas edilmiş, bu seğirmelerle ilgili yorumlarda bulunulmuştur. Seğirmelere yapılan yorumların %65’inden fazlası olumlu yorumlardan oluşmaktadır. Seğirmelerin olumlu yönde yorumlanmasının insanların geleceğe dair ümit beslemesi, güven duyması ve çeşitli beklentiler içinde bulunması gibi ihtiyaçlarını gidermeye yönelik duymak isteyebilecekleri güzel ve olumlu sözlerle ilişkili olduğu düşünülebilir. Metnin ortaya koyduğu sonuçlardan biri de insan bedenindeki organlardan en fazla *ayak*, *göz* ve *kulak* organlarında seğirmelerin meydana geldiğidir.

Seğirname metinlerinin sadece dil özelliklerine dayalı olarak yazıldığı dönemle ilgili çıkarımlarda somut veri olarak kullanılmasının yanında içerdiği söz varlığıyla da Türkçeye olan katkısının göz ardı edilmemesi gerektiği kanaatindeyiz. Dolayısıyla tespit edilecek her yeni nüshanın neşri, devir ve dönemle ilgili verdiği bilgiler yanında bu türle ilgili metinlerin söz varlığının ortaya çıkarılmasına katkı sunacak ve Türk dili tarihi çalışmalarına ışık tutacaktır.

Kaynakça

- Boyras, Ş. (2006). *Fal Kitabı Melhemeler ve Türk Halk Kültürü*. İstanbul: Kitabevi.
- Daşdemir, Ö. (2016). İngiltere Kütüphanelerinde Kayıtlı Dört Seğirname Üzerine. *Dede Korkut*, (11), 19-46.
- Ertaylan, İ. H. (1951). *Falname*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- İbrahim Hakkı (1999). *Marifetname, Açıklamalı Eksiksiz Metin*. (haz. M. Faruk Meyan). İstanbul: Bedir Yayınevi.
- Kaba, H. (2021). Yeni Bir Seğirname Nüshası Üzerine. *TÜRÜK Uluslararası Dil Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 9(24), 173-185.
- Karaatlı, R. (1999). Türkçe Bir Seğirname Üzerine. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı (Belleten)*, 47(1), 89-142.
- Kaya, D. (2007). *Ansiklopedik Türk Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kayaokay, İ. (2020). Yeni Bir İhtilacname-Segirname Nüshası Üzerine. *Atlas International Refereed Journal On Social Sciences*, 8(26), 219-239.
- Kılıç, M. (2018). Seğirnameler ve Latif’in Seğirnamesi. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 97-104.
- Mert, A. (2016). Bir Seğirname Nüshası. *TÜRÜK Uluslararası Dil Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 1(7), 220-232.
- Polat, K. (2018). Yeni Bir İhtilacname Metni Üzerine Değerlendirmeler. *Türük Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, (14), 127-144.
- Sertkaya, A. G. (2011). Bilinmeyen Bir Seğirname Yazması. 38. *Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi Bildiriler. Dil Bilimi, Dil Bilgisi ve Dil Eğitimi*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları, 1533-1560.
- Süer, F. R. (2011). Bir Seğirname Örneği. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(4), 287-304.

- Sümbüllü, Y. Z. (2014). *Seğirname* (2. Baskı). Erzurum: Fenomen Yayınları.
- Sümbüllü, Y. Z. (2016). Yeni Bir İhtilacname Nüshası Üzerine Değerlendirme. *Türk İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (6), 174-196.
- Tatçı, M. (1997). *Edebiyattan İçeri*. Ankara: Akçağ Yayınları
- Tetik, B. (2019). Mehmet İlmî'nin Segirname ve Çınnamesi. *Batman Akademi Dergisi*, 3(2), 72-85.
- Türk Dil Kurumu (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yalap, H. (2017). Yeni Bir İhtilacname-Seğirname Nüshası. *Journal of History Culture and Art Research*, 6(3), 682-695.
- Yastı, M. (2015). Yeni Bir Seğirname Yazması Üzerine. *Türkiyat Mecmuası*, 25(1), 275-314.

EK: Seğirname Metninin Tıpkı Basımı

